

Jaarverslag 2009
Departement Finansiën en Begroting

Colofon

Jaarverslag Departement Financiën en Begroting

WETTELIJK DEPOT D/2010/3241/078

VU Hedwig Van der Borght, secretaris – generaal

ADRES Koning Albert II – laan 19 bus 6, 1210 Brussel

URL <http://fin.vlaanderen.be>

OPMAAK De Barbaren

DRUK Agentschap Facilitair Management

Inhoudstafel

Inleiding	5
I. Het departement FB: onze projecten met maatschappelijke impact	7
De financiële crisis	7
Meerjarenbegroting.....	10
Communicatie.....	12
Mediacampagne Vlaamse jobkorting	12
De Vlaamse fiscaliteit op het web.....	12
Hernieuwde brochures.....	13
Het departement in de media.....	13
II. Het departement Financiën en Begroting: onze dienstverlening binnen de Vlaamse overheid.....	14
Buteo	14
Oprichting dienst vastgoedakten	16
Focus op informatica	17
Dienst Systemen	17
Dienst Applicatiebeheer en procesondersteuning	18
Dienst Business Intelligence.....	18
Interne controle.....	19
Steunpunt FB	20
Klachtendienst	22
Kengetallen	24
en regelgeving.....	24
Kengetallen personeel	26
Personeelsbestand.....	26
Rekrutering en Selectie	27
In- en uitstroom	27
Vorming	27
De personeelspeiling – hoe tevreden zijn onze personeelsleden?	28
Budget.....	29
Bijlage: het Vlaams Toekomstfonds.....	30
Doelstelling	30
Jaarrekening	30
Bijlage: het Vlaams Fonds voor de Lastendelging	31
Bijlage: Het Financieringsfonds voor schuldafbouw en eenmalige investeringsuitgaven	32

Inleiding

Zoals ik vorig jaar al schreef, scheurde in 2008 een gigantische financiële ballon. Een scheur die in 2009 leidde tot een abrupt einde van onbekommerde jaren, ook voor de Vlaamse overheid. De impact van de financiële crisis op de Vlaamse overheid werd tijdens de eerste maanden van 2009 pas echt duidelijk toen de Vlaamse Overheid, bewust van de dramatische impact van de mogelijke verdwijning van de laatste, grote onafhankelijke financiële instellingen in Vlaanderen, deel nam aan een reddingsplan dat voor haar ongekend hoog was. Het betekende meteen dat de uitgangspositie van 1 januari 2009 niet langer werkelijkheid zou blijven: een directe nultschuld. Integendeel, waar mijn departement Financiën en Begroting jarenlang expertise had opgebouwd in het aflossen van schuld, en zelfs in het overnemen van gemeenteschulden, stonden we in 2009 voor de moeilijke opdracht om opnieuw en op een zeer kort tijdsbestek te ontlenen.

Daarbij kwam dat 2009 een verkiezingsjaar was, wat traditiegetrouw voor heel wat extra beleidsondersteunende taken zorgt. Zo levert de Vlaamse administratie een insteek aan om een nieuwe regering toe te laten met de nodige onderbouwing een regeerakkoord uit te werken. Met deze bijdrage wil de administratie de partijen bijstaan die proberen tot een Regeerakkoord voor een nieuwe Vlaamse regering te komen. Voor het beleidsdomein Financiën en Begroting betekende dit een tweeledige opdracht: enerzijds het budgettaire kader aangeven en anderzijds de fiscale en financiële uitdagingen voor de komende regeerperiode schetsen. Precies door de internationale financiële crisis werd deze opdracht nog belangrijker. Week na week verslechterden de prognoses: de boodschap die het Departement moest brengen, was dan ook ongemeen hard, zeker voor al wie ervan uitginge dat de Vlaamse overheid een rustige thuishaven vormde waarin goede onderbouwing van de plannen en politieke marketing steevast leiden tot een planmatige groei. De budgettaire omgevingsanalyse van het departement stelde daarentegen vast dat alleen een significante, belangrijke structurele inkrimping kon leiden tot een herstel van de financiële gezondheid van de Vlaamse Gemeenschap. Deze analyse heeft in belangrijke mate mee de basis gelegd voor de politieke beslissingen die bij de regeringsvorming werden genomen.

Noch de financiële crisis, noch de regeringswissel en al hun gevolgen hebben de interne werking naar het achterplan kunnen schuiven. Ook in 2009 bleef er veel aandacht gaan naar de organisatiebeheersing (interne controle) van het departement. Talloze grote en kleine initiatieven werden genomen om onze organisatie nog transparanter te maken, de mogelijke risico's in kaart te brengen en te beheersen. Ook werd er heel wat aandacht besteed aan de exploitatie van een eigen IT-infrastructuur en werden tal van informatiseringsprojecten opgezet.

De prestaties die het departement in 2009 op verschillende terreinen heeft neergezet geven aan dat het departement Financiën en Begroting niet alleen recurrente opdrachten aankan. Ze tonen ook aan dat het departement snel en creatief sterke oplossingen kan uitwerken in onverwachte situaties.

2010 dient zich opnieuw aan als een uitdagend jaar. Een aantal belangrijke informatiseringprojecten zullen gerealiseerd moeten worden in het komende jaar. Een nieuwe dienst Vastgoedakten zal haar werking opstarten. De organisatiebeheersing van het departement moeten tegen eind dit jaar op punt staan. De beleidsnota van de Vlaamse Minister van Financiën en Begroting is zeer ambitieus en legt een zeer zware verantwoordelijkheid bij het Departement. En toch kijk ik 2010 met het volste vertrouwen tegemoet. Want in 2010 zullen we opnieuw doorgroeien naar een nog hoger niveau.

Februari 2010

Hedwig Van der Borght
Secretaris – generaal

I. Het departement FB: onze projecten met maatschappelijke impact

DE FINANCIËLE CRISIS

In september 2008 brak met de val van de zakenbank Lehman Brothers wereldwijd een financiële crisis uit. Dit faillissement leidde tot groot wantrouwen op de interbankenmarkt, en waar banken normaal geld aan elkaar ontlenden, viel dit stil. Daardoor kwamen vele banken in de problemen.

Ook België ontsnapte niet aan deze financiële crisis. Fortis en Dexia kwamen relatief snel in de moeilijkheden en moesten door de overheid ondersteund worden om erger te voorkomen. Ook Vlaanderen leverde een bijdrage met een kapitaalinjectie van 500 miljoen euro in Dexia. Deze kapitaalbreng werd gefinancierd met de opgebouwde reserves van het Vlaams Toekomstfonds. In een tweede fase moest de Vlaamse overheid ook bij Ethias en KBC tussenkomen om erger te voorkomen. Opnieuw leverde Vlaanderen eind december 2008 zijn bijdrage via een kapitaalinjectie van 500 miljoen euro in Ethias gefinancierd vanuit haar kas.

Deze twee kapitaaltussenkomsten zorgden voor een kentering in de financiële situatie van Vlaanderen. Na jaren over ruime kasreserves beschikt te hebben waardoor de Vlaamse overheid haar schuld eind 2008 kon afbouwen tot nul, een deel van de gemeenteschuld kon overnemen en terugbetalen aan de banken en reserves had opgebouwd in het Vlaams Toekomstfonds (en Vlaams Zorgfonds), waren alle resterende reserves, inclusief de reserve van het Vlaams Toekomstfonds, door deze twee tussenkomsten opgebruikt.

De crisis beperkte zich niet tot de financiële wereld, waar grotere en kleinere golven elkaar opvolgden, maar verspreidde zich stilaan ook naar de rest van de economie. Voor het eerst sinds lang was er sprake van een negatieve groei. Er werden zelfs vergelijkingen gemaakt met de grote Depressie van de jaren 30. Ook de Depressie was immers begonnen met een financiële crisis waarbij er verschillende banken over kop gingen.

(7)

Overheden namen maatregelen om deze economische crisis te bestrijden. Wereldwijd werden door de diverse overheden extra uitgaven voorzien om de economie te ondersteunen, terwijl de inkomsten daalden. Het gevolg waren grotere tekorten; voor het eerst in jaren zou Vlaanderen in 2009 terug moeten gaan lenen om haar deficit te financieren. Daar bovenop kwam KBC eind januari 2009 bij de Vlaamse regering om steun vragen. KBC moest immers een grote minwaarde boeken op haar CDO-portefeuille en beschikte daardoor over te weinig kapitaal om aan de internationale financiële normen van minimumkapitaal te voldoen. De Vlaamse regering zegde een lening van 2 miljard euro toe. Bijkomend kon KBC over een extra lening van 1,5 miljard euro beschikken indien er zich in de verdere toekomst problemen zouden voordoen.

Deze toezegging van de Vlaamse Regering confronteerde het Departement Financiën en Begroting plots met de opdracht om zo snel mogelijk minimaal 2 miljard euro te gaan lenen. Nog nooit in het verleden had de Vlaamse overheid zo'n groot bedrag in een keer opgenomen. Het was heus geen gemakkelijke opgave. Vlaanderen had sinds jaren niet meer ontleend en door de financiële crisis zaten vele banken in geldnood. Daardoor waren de marges op bankkredieten spectaculair gestegen. Het idee om bij banken te ontlenden werd dus vlug opgegeven.

Er waren nog twee alternatieven om deze financiering rond te krijgen. De eerste optie was een grote Vlaamse volkslening. De tweede optie was een Euro Medium Term Notes programma (EMTN) op te starten.¹ Via een EMTN-programma kan rechtstreeks op de internationale kapitaalmarkt worden ontleend bij institutionele investeerders zoals pensioenfondsen, vermogensbeheerders, verzekeringsmaatschappijen, centrale banken, financiële instellingen,

De doorlooptijd voor het opzetten van een eerste Vlaamse volkslening was te lang om tijdig over de nodige geldmiddelen

¹ Euro Medium Term Notes zijn obligaties met een vaste of variabele rentevoet en een looptijd van 1 jaar tot 30 jaar of meer.

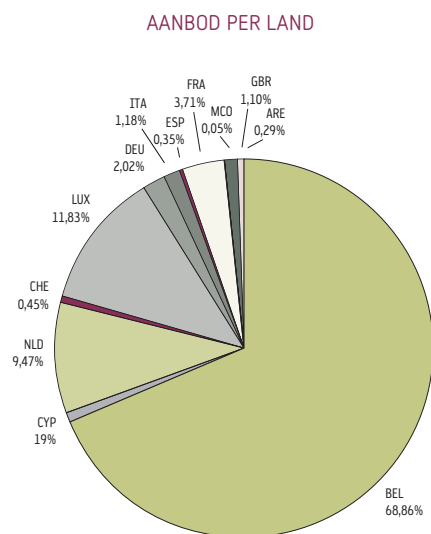
te beschikken. Bovendien waren we niet helemaal zeker dat het volledige bedrag kon opgehaald worden bij het publiek. Een vergelijking: de federale overheid haalt de laatste jaren voor haar staatsbons maximaal 500 miljoen euro op. Een heel grote mediacampagne zou zich dan ook opdringen met een onzeker resultaat. In deze noodsituatie kon de Vlaamse overheid zich dit niet veroorloven.

Het EMTN-programma was dus de enig overblijvende mogelijkheid. Heel wat overheden, zowel op federaal als regionaal niveau, en grote bedrijven maken van dit product gebruik om zich te financieren. De eerste contacten met zowel het federaal agentschap van de schuld als diverse banken leerden ons dat het mogelijk moest zijn om na twee maanden, tegen einde maart, over 2 miljard euro te beschikken. Het zou dus krap worden, maar haalbaar.

Na een marktraadpleging werd een consortium van ING, Société Générale en HSBC, aangeduid om de Vlaamse overheid te begeleiden bij het opzetten van het programma en het ophalen van 2 miljard euro. Deze drie instellingen namen eveneens contact op met KBC en Dexia om zich bij het consortium te voegen. Immers, het succes van de eerste plaatsing zou grotendeels afhangen van de Belgische institutionele investeerders. Vlaanderen is dan wel bekend op de Belgische markt, maar was door een jarenlange afwezigheid minder bekend op de internationale markt. Een grote Belgische basis was dus belangrijk.

Op 8 weken tijd werd een EMTN-programma voor in totaal 10 miljard euro opgezet, werd Vlaanderen door de minister-president en de minister van financiën op *roadshows* in Amsterdam, Parijs, Brussel, Londen en Frankfurt gepromoot bij internationale investeerders, werden de uitstekende ratings van Vlaanderen bij Moody's en S&P (respectievelijk AAA en AA+) herbevestigd en werd de eerste publieke uitgifte gelanceerd. Deze eerste uitgifte bestond uit twee schijven, een lening op drie jaar en een lening op vijf jaar. Het was een succes. In totaal was er een aanbod van bijna 3 miljard euro. Meteen kon bovenop de 2 miljard euro voor KBC 500 miljoen euro extra ontleend worden om een deel van het begrotingstekort voor 2009 te financieren. Er werden twee tranches van waardepapier uitgegeven, elk voor 1,25 miljard euro. De eerste tranche (die loopt over drie jaar), met een intrest van 2,75 procent. De tweede tranche (die loopt over vijf jaar) voorziet in een intrest van 3,75 procent. Zoals voorzien bestond het grootste deel van de geïnteresseerden uit Belgische investeerders (68,86%) gevolgd door Luxemburg (11,83%), Nederland (9,47%), Frankrijk (3,71%), Duitsland (2,02%) en uit diverse andere landen waaronder zelfs Abu Dhabi.

(8)

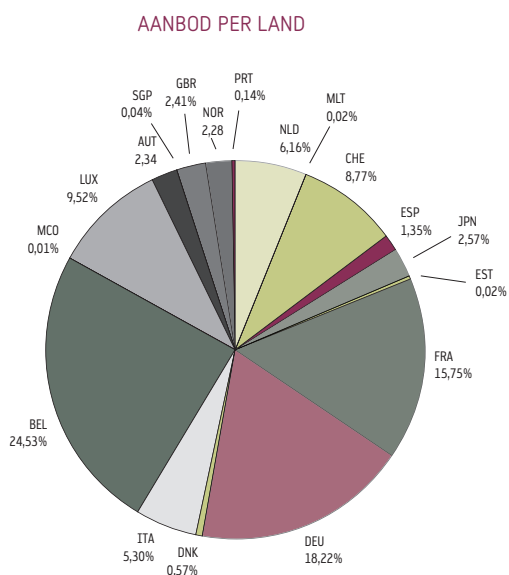
Het succes van deze eerste uitgifte vertaalde zich in een toenemende interesse van zowel financiële instellingen als investeerders in Vlaanderen. Een grote Duitse investeerder die wegens tijdsgebrek niet had kunnen inschrijven op de eerste uitgifte, drong aan om een private uitgifte te doen op het EMTN-programma. Na weken onderhandelen werd in juni een nieuw bedrag van 300 miljoen euro ontleend bij deze investeerder.

Intussen liet KBC weten beroep te willen doen op de bijkomende lening van 1,5 miljard euro. Veel vroeger dan verwacht

hadden bijkomende waardeverminderingen nieuwe kapitaalsproblemen opgeleverd. Opnieuw moest het Departement in spoedtempo nieuwe financiële instellingen aanduiden om dit geld via het EMTN-programma op de markt te ontlenen. Het vorige consortium was immers slechts aangeduid voor de uitgifte van de eerste schijf van 2 miljard euro.

Een nieuw consortium bestaande uit ING, Société Générale, HSBC en Fortis werd aangeduid om gedurende 1 jaar alle publieke plaatsingen van Vlaanderen via het EMTN-programma te begeleiden. Het consortium nodigde Unicredit (via haar dochter Bayerische Hypo- und Vereinsbank) uit om tijdelijk toe te treden tot het consortium. Dit vooral om de Duitse interesse en basis te versterken.

Er werd een tweede publieke uitgifte gedaan op het EMTN-programma. Ook hier waren er twee schijven met een looptijd van 3,5 jaar en 7 jaar. Net zoals bij de eerste uitgifte werd deze tweede uitgifte positief onthaald op de internationale kapitaalmarkt, wat resulteerde in een aanbod van 3,5 miljard euro en gunstige ontleningsvoorwaarden. Uiteindelijk ontleende de Vlaamse overheid 2 miljard euro. Hiervan was 1,5 miljard euro bestemd voor KBC en 500 miljoen euro om het lopende begrotingstekort verder te financieren. Zoals te verwachten was het aanbod van investeerders veel meer verspreid vergeleken met de eerste uitgifte. België scoorde nog steeds het hoogst met 24,53% gevolgd door Duitsland (18,22%), Frankrijk (15,75%), Luxemburg (9,52%), Nederland (6,16%), Italië (5,30%), Zwitserland (2,57%) en diverse andere landen waaronder Japan en Singapore.

(9)

Op het einde van het jaar tenslotte, werd er nog een private plaatsing uitgevoerd voor 200 miljoen euro op het EMTN-programma.

Zo begon de Vlaamse overheid op 1 januari 2009 met 0 euro directe schuld en eindigde het op 31 december 2009 met 5,425 miljard euro directe schuld.

 <http://fin.vlaanderen.be/finance>

MEERJARENBEGROTING

Naar aanleiding van de verkiezingen in juni 2009 en het daaropvolgende aantreden van een nieuwe regering, stelde het Departement Financiën en Begroting een rapport op met een inschatting van de beleidsruimte voor de periode 2009-2014. Dit rapport werd op dat moment ook in de pers druk becommentarieerd.

De studie bracht het effect van de financiële en economische crisis in rekening door de overheidsontvangsten te herrekenen in functie van de sterk negatief bijgestelde macro-economische parameters (economische groei en inflatie). Aan uitgavenzijde werd ongewijzigd beleid geïnterpreteerd als het aanpassen van de kredieten aan de evolutie van het prijspeil, het verder honoreren van bestaande kostendrijvers en het in rekening brengen van voorziene budgettaire engagements die uitwerking hebben in de volgende legislatuur. Dit laatste gebeurde voor het eerst in overleg met de andere beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid, wat de relevantie en gedragenheid van de raming ten goede kwam. Door in overleg te treden, konden de beleidsdomeinen opmerkingen formuleren die tot een bijstelling van de cijfers of het formuleren van budgettaire aandachtspunten leidden.

Zoals blijkt uit onderstaande tabel sloeg de crisis een gat in de overheidsontvangsten terwijl de uitgaven hun normale verloop bleven aanhouden. Het resultaat van beide bewegingen resulteerde in een voorspelde negatieve netto beleidsruimte van 8,3 miljard euro voor de komende regeerperiode (2009-2014).

VORDERINGENSALDO

	BGC II 2009	2009 her- zien MJB	2010	2011	2012	2013	2014	cumul 2009-2014
ALGEMENE BEGROTING VLAAMSE MINISTERIES								
ESR gecorrigeerde ontvangsten algemene begroting	23.842.541	21.375.372	21.915.920	22.944.695	23.984.995	25.040.982	26.114.400	
ESR gecorrigeerde uitgaven algemene begroting	-17.329.834	-16.986.889	-18.080.346	-18.615.338	-19.081.092	-19.451.996	-19.857.599	
VORDERINGENSALDO VLAAMSE MINISTERIES (a)	6.512.707	4.388.483	3.835.574	4.329.357	4.903.903	5.588.986	6.256.801	
BEGROTINGEN TE CONSOLIDEREN INSTELLINGEN								
ESR gecorrigeerde ontvangsten van te consolideren instellingen	1.229.508	1.215.508	1.243.964	1.263.626	1.288.205	1.312.965	1.335.039	
ESR gecorrigeerde uitgaven van te consolideren instellingen	-7.680.787	-7.708.568	-8.076.326	-8.225.509	-8.409.462	-8.640.882	-8.797.990	
VORDERINGENSALDO TE CONSO- LIDEREN INSTELLINGEN (b)	-6.451.279	-6.493.060	-6.832.362	-6.961.884	-7.121.257	-7.327.917	-7.462.952	
VORDERINGENSALDO (a) + (b)	61.428	-2.104.578	-2.996.788	-2.632.527	-2.217.354	-1.738.930	-1.206.150	
Correcties (Reservevorming/ intering Zorgfonds en Onderbenutting)	123.975	1.027.021	518.091	531.824	818.095	835.877	853.555	
GECORRIGEERD VORDERINGENSALDO	185.403	-1.077.557	-2.478.697	-2.100.703	-1.399.260	-903.053	-352.596	
TE BEHALEN SALDO	0	0	18.180	0	0	0	0	
NETTO-BELEIDSRUIMTE T.O.V. BGC II 2009	185.403	-1.077.557	-2.496.877	-2.100.703	-1.399.260	-903.053	-352.596	-8.330.045

De huidige regering baseerde zich op deze inschatting van de beleidsruimte bij het formuleren van haar budgettaire doestellingen voor de periode 2009-2014. Om de begroting opnieuw gezond te maken en te evolueren naar een begrotingsevenwicht in 2011 is aldus een besparingspad uitgetekend dat in de periode 2009-2011 gevolgd zal worden. De Vlaamse Regering heeft dan ook de meerjarenbegroting van het departement FB als uitgangspunt gehanteerd bij het opstellen van de aangepaste begroting 2009 en de initiële begroting 2010. En ook een gespecialiseerd adviesorgaan, zoals de Sociaal Economische Raad voor Vlaanderen (SERV) baseert zich in haar analyses op de meerjarenbegroting van het departement FB.

Het is duidelijk: in tijden van economische volatiliteit wint een gedragen en gedocumenteerde meerjarenraming van ontvangsten en uitgaven nog aan belang als beleids- en sturingsinstrument. Het is trouwens vanuit die invalshoek dat een meerjarenbegroting wordt opgesteld; het is immers geen verplicht of juridisch document. Met de opmaak van de meerjarenbegroting wil het departement Financiën en Begroting zo haar steentje bijdragen tot behoorlijk bestuur. Het is inderdaad van groot belang om een inzicht te krijgen in de vermoedelijke evolutie van de Vlaamse overheidsinkomsten en -uitgaven en om de budgettaire gevolgen op termijn te kennen van het huidige beleid. Zonder meerjarenbegroting mist de jaarlijkse begroting perspectief.

Tegen midden 2010 zal de meerjarenbegroting alvast geactualiseerd worden. Hierdoor blijft de minister van begroting en met hem de Vlaamse Regering permanent op de hoogte van de budgettaire vooruitzichten voor de komende jaren. Zo vaart het overheidsschip niet blind.

 <http://fin.vlaanderen.be/begroting>

COMMUNICATIE

Voortbouwend op het plan externe communicatie 2007-2009, werd het afgelopen jaar de externe communicatie verder uitgewerkt. Naast het voeren van een multimediale campagne inzake de jobkorting, werd de online communicatie versterkt, werden de gedrukte brochures zowel inhoudelijk als naar vormgeving onder handen genomen, was er een sterke stijging in het aantal perscontacten, en werden tenslotte enkele uitzendingen rond registratierechten en onroerende voorheffing geproduceerd voor de Vlaamse regionale zenders in het kader van Batibouw.

Mediacampagne Vlaamse jobkorting

De Vlaamse overheid keerde in februari 2009 elke werkende Vlaming een jobkorting uit van € 250 of € 300. Om deze maatregel te onderlijnen, werd een multimediale communicatiecampagne uitgewerkt. Niet alleen werd ingezet op de klassiekers zoals TV- en radiospots en advertenties, er werd voor het eerst op een doorgedreven wijze gebruik gemaakt van onlinecommunicatie aan de hand van een campagnewebsite, online advertising, online wedstrijd en web 2.0-toepassingen. De campagne - die gevoerd werd onder de slogan 'De Vlaamse jobkorting, broodnodig' - werd gevoerd van 15 februari tot en met 6 maart. Ze kostte alles samen € 736 725,40. Een forse uitgave, maar volgens de uitgevoerde evaluaties ook gerechtvaardigd. Na de campagne bleek niet alleen de kennis over de maatregel zeer wijd verspreid te zijn, de campagne en de maatregel werden ook zeer positief ervaren. De communicatie, en in het bijzonder de gebruikte wrap rond het magazine De Zondag bij de start van de campagne bleek een schot in de roos: de online wedstrijd kende op 3 weken tijd 30 000 deelnemers, de website werd in die periode 117 000 keer bezocht. De campagne zette de Vlaming dan ook werkelijk aan tot actie. Conclusies die ook bevestigd werden door de studies van de VAR (onder meer de DIVA-studie), en in het evaluatieonderzoek van het decreet op de openbaarheid van bestuur.

De Vlaamse fiscaliteit op het web

Omdat communicatie uiteraard niet alleen gebeurt aan de hand van tijdelijke campagnes werd in 2009 ook veel aandacht besteed aan een verder uitgewerkt online informatieaanbod. Waar vroeger de informatie over de Vlaamse fiscaliteit op verschillende websites moest worden gezocht, is al deze informatie sinds november 2009 op 1 website beschikbaar: het Belastingportaal Vlaanderen. Of het nu gaat over onroerende voorheffing, leegstandsheffingen, registratierechten of successierechten, de bedoeling is dat elke burger op een eenvoudige weg de informatie vindt die hij of zij zoekt. Met dit doel voor ogen werd de informatie niet alleen gecentraliseerd op 1 plaats, maar ook herschreven en herschikt. De site behaalde bovendien al van bij de start het anysurferlabel. In 2010 zullen verdere inspanningen gedaan worden om de toegankelijkheid van dit portaal nog verder te verhogen.

Ter ondersteuning van de online communicatie, werd in de zomermaanden van 2009 eveneens een elektronische nieuwsbrieftoepassing uitgewerkt. Daardoor wordt sinds september 2009 maandelijks een e-zine verstuurd met de belangrijkste informatie. Het voordeel van deze elektronische nieuwsbrief is niet alleen dat er op een actieve manier aan informatieverstrekking wordt gedaan. Voortaan kan er ook gerichter via digitale weg worden gecommuniceerd. Het e-zine zal dan ook een belangrijk hulpmiddel zijn om in 2010 het belanghebbendenmanagement voor het departement verder vorm te geven.

Tenslotte werd in de tweede jaarhelft van 2009 ook de grondslag gelegd voor een Vlaamse fiscale databank: de Vlaamse fiscale Navigator. Met deze databank wil het departement FB vanaf september 2010 de Vlaamse fiscale regelgeving gratis ter beschikking stellen van elke burger. Bovendien zal er ook rechtspraak in worden opgenomen, net als relevante parlementaire stukken. Zo moet de volledige regelgeving toegankelijk worden. De Vlaamse fiscale databank wil daarmee een antwoord geven op de nood om informatie met betrekking tot Vlaamse fiscale regelgeving op een plaats ter beschikking te stellen. Technologisch zal de Vlaamse fiscale databank gebouwd zijn in de 'navigator', een toepassing die binnen het beleidsdomein LNE werd ontwikkeld om de milieu- en energieregelgeving online ter beschikking te stellen. Met deze samenwerking toont het departement aan dat efficiëntie geen hol begrip is. Het reduceert immers niet alleen fors de kostprijs van het project, het zorgt ook voor een gevoelig kortere doorlooptijd. De eigenlijke gegevens worden door een externe partner aangeleverd. De bedoeling is dat de databank in september 2010 operationeel is.

Hernieuwde brochures

Ondanks de investeringen in de online communicatie blijft voor het departement ook gedrukte communicatie belangrijk. In 2009 werden daarom twee van de drie informatiebrochures herwerkt, en werd zo een grafische lijn geïmplementeerd in elke communicatie. De brochures registratie- en successierechten werden niet alleen inhoudelijk grondig geactualiseerd. Ze werden ook herschreven en vorm gegeven. Op die manier werd de nieuwe, eengemaakte grafische lijn zichtbaar. Aanvullend daarop werd bovendien voor de eerste keer een jaarverslag departement FB opgemaakt.

Deze inspanningen krijgen als vanzelfsprekend een vervolg in 2010. Zo zal ook de brochure schenkingsrechten volledig inhoudelijk en vormelijk hernieuwd worden, en zullen onder meer bijkomende brochures en folders worden uitgewerkt ter voorbereiding van de voorziene overname van de inning van de verkeersbelastingen. Voorts zal de grafische lijn ook in andere dragers doorgetrokken worden.

Het departement in de media

De verdere bekendmaking van het Departement, tenslotte, verliep ook via de media. In 2009 waren er 14 dossiers waarin de pers aandacht werd getrokken. Daarmee ging de pers aandacht de hoogte in met een factor 3,5 ten overstaan van de voorgaande jaren. Het ging daarbij zowel om contacten op basis van verstuurd persberichten als naar aanleiding van vragen om toelichting of informatie. In de loop van 2010 en 2011 zal het persbeleid verder uitgewerkt worden, met het oog op een duurzamer aanwezigheid van het departement in de pers. Het departement is er zich immers van bewust dat het ook een belangrijke rol heeft in het vertalen van het Vlaamse beleid naar elke Vlaming. Met dit doel voor ogen blijft 14 dossiers met pers aandacht nog altijd erg bescheiden.

 <http://fin.vlaanderen.be>

II. Het departement Financiën en Begroting: onze dienstverlening binnen de Vlaamse overheid

BUTEO

Jaarlijks begeleidt het Departement FB de opmaak van de begroting, de bijsturing van deze begroting bij de aanvang van het begrotingsjaar (de begrotingscontrole genoemd) en de eventuele bijkomende begrotingscontroles die wenselijk zijn omwille van gewijzigde economische of financiële omstandigheden.

Deze begeleiding van de opmaak en van de bijsturingen van de begroting is een omslachtig en tijdrovend proces. Een begroting is pas definitief nadat verschillende hiërarchische en politieke niveau's de ingediende begrotingsvoorstellen op inhoudelijk en beleidsmatig vlak beoordeeld hebben en de prioriteiten bepaald zijn.

Bij de start van iedere begrotingsronde stelt de minister bevoegd voor financiën en begroting in samenwerking met de afdeling Beleidsondersteuning en Begroting de begrotingsinstructies op met de uitgangspunten en de verplichte parameters. Deze instructies bevatten daarnaast ook onder meer de vormvereisten voor het indienen van de fiches met de voorstellen en de timing voor iedere fase in het goedkeuringsproces.

Het departement verzamelt alle ingediende fiches en bereidt de bespreking en nazorg voor op de technische bilaterale overlegvergaderingen, op het politiek deliberatie-overleg en op de Vlaamse Regering. Het Vlaams Parlement bespreekt de begrotingsvoorstellen van de Regering en brengt door middel van amendementen de gewenste aanpassingen aan. Ook deze worden verwerkt. Tenslotte stelt het Departement Financiën en Begroting de definitieve begrotingscijfers ter beschikking van het Agentschap Centrale Accounting en de Vlaamse rechtspersonen. Zij nemen op hun beurt de begrotingscijfers over in hun boekhouding om de uitvoering van de begroting op te volgen.

Het Buteo-project (BUdgetteringsTool voor de opmaak En Opvolging van de Vlaamse begroting) beoogt een digitalisering en gedeeltelijke automatisering van de informatieuitwisseling binnen het begrotingsopmaak- en goedkeuringsproces. Het project heeft als doel de doorlooptijd van het goedkeuringsproces in te korten en de gegevenskwaliteit en -ontsluiting te verbeteren.

De begrotingsverantwoordelijke van een team, dienst of afdeling binnen de Vlaamse overheid zal de voorstellen rechtstreeks kunnen ingeven in de toepassing door middel van een webgebaseerde toegang en een op MS Excel gebaseerd invoerscherm. Op dit invoerscherm zal vooraf per begrotingslijn reeds ingevuld zijn welk bedrag goedgekeurd werd tijdens de laatste begrotingsronde en hoeveel er effectief werd uitgegeven of ontvangen tijdens het laatst afgesloten boekjaar.

De toepassing stelt aan de begrotingsverantwoordelijke automatisch per begrotingslijn een nieuw bedrag voor dat berekend is op basis van de in de begrotingsinstructies voorziene parameters. De begrotingsverantwoordelijke zal kunnen ingeven in welke mate het voorgestelde bedrag moet aangepast worden en zal hierbij kunnen aangeven waarom. De aanpassingen kunnen het gevolg zijn van externe omstandigheden (externe kostendrijvers), politieke afspraken (enveloppes), verschuivingen van budget (compensaties) of nieuwe initiatieven. De begrotingsverantwoordelijke kan bij iedere aanpassing een document aanhechten met een toelichting, berekening of motivering. De toepassing voorziet de onderbouwing van een prestatiegerichte benadering, waarbij door middel van hoeveelheden en eenheidskosten (PxQ) een inschatting wordt gemaakt van het benodigde budget.

De ingevulde begrotingsvoorstellen zullen digitaal gevalideerd of aangepast kunnen worden door de verantwoordelijke van het team, de dienst of de afdeling en vervolgens door de overige personen die bij het goedkeuringsproces betrokken zijn. Buteo zal ook toelaten dat gebruikers rapporten opstellen over iedere fase van het begrotingsopmaakproces. Deze rapporten kunnen onder meer een overzicht geven per entiteit, per beleidsdomein of per minister. Naast rapporten die inzicht geven in het beschikbaar budget, zullen er tevens op ieder niveau rapporten beschikbaar zijn over de aanwending van enveloppes en het gebruik van compensaties. Het zal ook kunnen gebruikt worden voor het opstellen van een geconsolideerde begroting voor de Vlaamse overheid, en voor het opstellen van de meerjarenbegroting.

Naarmate de databank aangevuld wordt met informatie uit nieuwe begrotingsrondes, zal het mogelijk worden dat historische reeksen worden opgebouwd, waarbij tevens begrotingscijfers kunnen worden vergeleken met realisatiecijfers.

 <http://fin.vlaanderen.be/begroting>

OPRICHTING DIENST VASTGOEDAKTEN

De comités tot aankoop vormen een onderdeel van de Federale Overheidsdienst Financiën en leveren kwalitatief hoogstaand werk. Zij treden niet alleen op voor de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten. Ook de gemeenten, de provincies, overheidsinstellingen..., doen meestal een beroep op hen. Dit grote aantal opdrachtgevers zorgt voor een overvloed van opdrachten. Daarbovenop wordt de wetgeving inzake vastgoed steeds complexer. Bovendien zijn vele aankoopcomités onderbemand en dienen ze bepaalde prioriteiten op te volgen.

Daardoor ontstaan er lange doorlooptijden voor vastgoeddossiers. Uit diverse informatiebronnen blijkt dat deze doorlooptijd bij bepaalde entiteiten kan oplopen tot 5 jaar. Hierdoor is het voor diverse Vlaamse entiteiten zeer moeilijk om belangrijke investeringsprojecten binnen een redelijke en aanvaardbare termijn uit te voeren, wat ook financiële implicaties tot gevolg heeft.

Dit euvel wordt gedeeltelijk geremedieerd door, binnen de afdeling Financieel Management van het departement Financiën en Begroting, een eigen "dienst Vastgoedakten" op te richten en uit te bouwen. Deze dienst neemt een aantal deeltaken van de federale aankoopcomités over zoals de voorbereiding, de ondertekening en de nazorg van akten met betrekking tot vastgoed.

Deze akten kunnen zijn:

1. de aankopen in der minne (inclusief de minnelijke onteigeningen);
2. de vervreemdingen uit de hand;
3. alle akten in verband met de vestiging van zakelijke rechten zoals vruchtgebruik, erfpacht, opstal en erfdiensbaarheden;
4. alle akten betreffende huur en opheffing van bestaande in- en/of overschrijvingen;
5. akten met betrekking tot openbare verkopen en de organisatie ervan, wat eerder sporadisch zal zijn.

Binnen de dienst verlenen "Vlaamse instrumenterende ambtenaren" authenticiteit aan voormelde akten.

De dienstverlening geldt enkel als minstens één van de partijen de volgende is:

1. de Vlaamse Gemeenschap;
2. het Vlaams Gewest,
3. een intern of extern verzelfstandigd agentschap – zoals bedoeld in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 – uitgezonderd de privaatrechtelijke EVA's. De Vlaamse instrumenterende ambtenaren kunnen deze instellingen bij het ondertekenen van de akte vertegenwoordigen.

De Vlaamse overheid stelt zich niet in concurrentie met de federale comités tot aankoop of met de notarissen: de diverse entiteiten van de Vlaamse overheid beslissen zelf of zij al dan niet een beroep wensen te doen op de federale comités, de notarissen of de dienst Vastgoedakten. De samenwerking met de aankoopcomités zal dan ook blijven bestaan.

(17)

Streefdoel van dit initiatief is niet alleen het verkorten van de doorlooptijd van investeringsprojecten. Het beoogt tevens een nauwe samenwerking met de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat (KFBN), onder meer voor de wederzijdse gegevensuitwisseling.

Het doel is een groeipad uit te tekenen, waarbij in het instapjaar 2010 het aantal dossiers gewild beperkt wordt gehouden (maximaal 300) om geleidelijk aan in de daaropvolgende jaren – weliswaar afhankelijk van een periodieke evaluatie – te groeien.

In de beginfase, wanneer de dienst vastgoedakten een beperkte personeelsbezetting heeft, zal er zeer projectmatig gewerkt worden, waardoor de nodige wisselwerking tussen de diverse diensten onderling op punt kan gesteld worden. Belangrijke proefprojecten in dit opzicht worden opgezet met het Agentschap voor Natuur en Bos (voornamelijk voor de vrijwillige aan- en verkopen) en de Vlaamse Landmaatschappij (voornamelijk voor de overdracht van onroerende goederen in het kader van de uitgeoefende voorkooprechten). Hoe beter de dienstverlening van de dienst Vastgoedakten (dit wil zeggen accuraat en snel), hoe groter de interne samenwerking met de entiteiten, hoe groter de synergieën waardoor uiteindelijk het aantal akten sterk kan oplopen.

 <http://fin.vlaanderen.be>

FOCUS OP INFORMATICA

Na drie jaar voorbereidende activiteiten werd de afdeling Informatica opgericht. Dit ging gepaard met het verdubbelen van het aantal personeelsleden en het oprichten van drie onderscheiden diensten.

De organisatie van het de informatica ondersteuning naar de klanten en de samenwerking terzake met de afdeling MOD werd vastgelegd in de afsprakennota 'Organisatie ICT binnen Financiën en Begroting'.

In 2009 werd het Rollend Informatica Plan (Rollend IP) opnieuw ingevoerd. Hierin worden de rapportering van de uitgaven en de gepresteerde mandagen, de begroting van de recurrente kosten en de budgettering van de nieuwe projecten samengebracht tot één management instrument. Via een driemaandelijke aanpassing verschuift het Rollend IP op die manier van een budgettering over een budgetopvolging naar een jaarlijkse rapportering. Met dit managementrapport kunnen binnen de goedgekeurde projecten prioriteiten worden gelegd, nieuwe projecten worden ingeschoven en het budget onder controle gehouden. Bovendien kunnen de nodige bijstellingen in de loop van het jaar worden goedgekeurd en opgevolgd.

In het kader van continuïteitsmanagement werden er ook een aantal organisatorische maatregelen uitgewerkt: er werd een permanentiedossier opgesteld ter ondersteuning en garanderen van de exploitatie en de eis van '24 op 7' (zie verder). Hiernaast werd er voor gezorgd dat er voor elke taak die door de afdeling wordt opgenomen er een back up persoon voorhanden is, zodat de dienstverlening te allen tijde verzekerd is. Tevens werden alle toepassingen in overleg met de functioneel verantwoordelijken in categorieën ingedeeld volgens de performantiebehoefte en de prioriteit, en werd op basis daarvan de productie georganiseerd en een gediversifieerde *disaster-recovery* strategie bepaald (zie ook onder "Dienst Systemen).

Dienst Systemen

De dienst systemen heeft op 6 januari 2009 de ganse infrastructuur klaar gezet die nodig was om de inname van de onroerende voorheffing technologisch over te nemen.

In het begin van de maand mei werd de volledige kantoorautomatisering van het agentschap Vlaamse Belastingdienst overgezet naar een eigen netwerk van het beleidsdomein Financiën en Begroting (het 'ArtisFB'- domein). In dit eigen netwerk werden een aantal maatregelen genomen om de bedrijfscontinuïteit te garanderen: een volledige ontubbeling van alle actieve componenten om een permanente werking te kunnen garanderen; een sterk uitgewerkte monitoring met een dagelijkse ochtendcontrole van alle gebruikerstoepassingen, een 24uur op 24 en 7 dagen op 7 monitoring van de gehele omgeving (glasvezel, netwerk, servers) en het uitbouwen van een warroom met consoles; Hiernaast werd er een *disaster recovery center* ingericht en de eerste *disaster recovery test* uitgevoerd.

Daarnaast werd de exploitatie van het Vlaams Fiscaal Platform volledig overgenomen en de helpdesk uitgebouwd.

Hoewel de omgeving van het Vlaams Fiscaal Platform uiteraard de belangrijkste is, werden er voor verschillende projecten continu nieuwe omgevingen opgezet binnen het ArtisFB-domein. Telkens verhoogde dit ook de kennis van de dienst zodat meer en meer zaken in eigen beheer kunnen verlopen. Bijna alle gestructureerde omgevingen werden hierbij opgezet in het ArtisFB - domein: een APEX-omgeving, een .NET-omgeving, een BI-omgeving, een sharepointomgeving, ...

Speciale aandacht werd er besteed aan het afsluiten van trusty overeenkomsten met het centrale netwerk van de Vlaamse overheid via VO-net, het netwerk van de kamer van notarissen, het netwerk van de kamer van gerechtsdeurwaarders, FEDICT. Het aanmelden via de e-IDkaart, het opzetten van een *single point of control* en eenvoudige aanmelding via imprivata en Active Directory (AD) konden zo gerealiseerd worden.

Dienst Applicatiebeheer en procesondersteuning

Na problemen om een stabiele .NET omgeving te bekomen tijdens de vorige jaren, kon de ontwikkeling van toepassingen en de exploitatie ervan eindelijk van start gaan. Hierdoor kon een eigen ERP-toepassing van de Managementondersteunende Diensten inzake personeelsaangelegenheden (NEMO) in gebruik genomen worden, net als een nieuwe toepassing voor de opvolging van briefwisseling en adviesverstrekking door de Inspectie van Financiën (WOLF). Daarnaast werden er nieuwe toepassingen ontwikkeld in APEX en werden bestaande toepassingen door eigen personeel onderhouden.

Tevens werd een *community* en opleiding inzake applicatiebeheer opgestart, en ging er heel veel aandacht aan de proces-uittekening en de nodige functionele analyse voor de nieuwe dienst Vastgoedakten bij de afdeling Financieel Management.

Dienst Business Intelligence

Het departement Financiën en Begroting besliste reeds in 2008, na het uitvoeren van een selectietraject, om voor haar *business intelligence* (BI) -toepassingen over te stappen op Microsoft producten. Naast de kostprijs bleek vooral de lage instapdrempel en de vertrouwdheid met Microsoft Excel als front-end van doorslaggevend belang te zijn.

In de tweede helft van 2008 en begin 2009 werd een proefproject uitgevoerd waarbij het uittesten van alle functionaliteiten van het product binnen onze eigen werkomgeving centraal stond. Nadat dit proefproject positief geëvalueerd werd, kwam de uitrol van Microsoft BI in een stroomversnelling. MS BI stelt de gebruiker in staat om de verschillende mogelijkheden van rapportering in te zetten ter ondersteuning van de processen. Zo bestaan er verschillende wijzen van rapportering (zowel ad hoc rapporten als standaardrapporten), analyse (kubussen) en scorecards. Dit alles wordt aan de gebruiker gepresenteerd in vertrouwde werkomgevingen zoals een webportaal (bijvoorbeeld SharePoint) of Microsoft Excel.

De eerste ontwikkelingen vonden plaats op de gegevens van de Vlaamse Belastingdienst (onroerende voorheffing) en de afdeling Financieel Management (Kasbeheer). Beide toepassingen stonden eind 2009 klaar om in productie te gaan.

INTERNE CONTROLE

Zoals reeds in het jaarverslag 2008 werd aangegeven, was het departement financiën en begroting één van de bezielers van het project interne controle/organisatiebeheersing binnen de Vlaamse overheid. Tegelijk had het departement eind 2008 ook zelf nog een hele weg te gaan om de vooropgezette doelstelling inzake organisatiebeheersing ('maturiteitsniveau 3') tegen eind 2010 te behalen.

De eerste zorg in 2009 was het verder gedragen maken en uitdiepen van organisatiebeheersing. Het heeft geen zin een doorgedreven risicomangement op te starten en bijkomende beheersmaatregelen op te zetten, als de organisatie er het belang niet van inziet. Daarom werden vooral in het voorjaar via diverse interne fora discussies opgezet om organisatiebeheersing levendig te maken en te houden. Dit werk is niet af en zal ook in de toekomst worden verder gezet. Het 'beheersen' van een organisatie en "efficiëntie" zijn binnen het departement inmiddels wel helemaal geen loze begrippen meer.

Op alle thema's van de "Leidraad Interne Controle/Organisatiebeheersing", tegen eind 2010 maturiteitsniveau 3 behalen – dit wil zeggen een gedocumenteerd, gestandaardiseerd en gecommuniceerd systeem van organisatiebeheersing hebben – vormt voor het departement een grote uitdaging. Dat is ook de conclusie van de Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) in de zomer van 2009 na een doorlichting van de door het departement opgestelde zelfevaluatie en het bijhorende stappenplan. Die uitdaging wil het departement echter aangaan. Zo kan ze reeds voor 2009 onder meer volgende realisaties voorleggen:

- Een visie werd voor het departement uitgewerkt, uitgeschreven en gecommuniceerd aan alle personeelsleden.
- Bestaande en nieuwe processen werden beschreven of uitgetekend. Op basis daarvan werden reeds een aantal evaluaties uitgevoerd.
- Begin mei 2009 werd voor het gehele departement gestart met werklasmeting. Tijdsregistratie werd ingevoerd met als doel te onderzoeken in welke processen het meest energie wordt gestopt. Dit systeem moet het management toelaten hun medewerkers effectiever aan te sturen en erover te waken dat ook afdoende tijd wordt vrijgemaakt voor het realiseren van de jaardoelstellingen van het departement. Tevens heeft het als doel om na een koppeling van de tijdsregistratie aan de analytische boekhouding, te onderzoeken waar mogelijkerwijze efficiëntiewinsten kunnen geboekt worden.
- Automatiseringsprojecten die ervoor moeten zorgen dat de kansen op fouten in bepaalde processen verminderen, werden opgestart.
- De informatica-afdeling heeft, precies om een aantal risico's bij het beheer van zeer kritische applicaties in te perken, een eigen netwerk opgezet.
- In 2009 werd gestart met het standaardiseren van projectmanagement. Een checklist op maat van het Departement Financiën en Begroting werd uitgewerkt en werd reeds bij een paar grotere projecten toegepast. De verdere uitrol, inclusief opstellen van sjablonen en voorbeelden, het verzorgen van de nodige opleidingen, ... is voorzien in 2010.
- Ook de actualiteit heeft vorm gegeven aan de organisatiebeheersing van het departement. Op het moment dat de Mexicaanse griep uitbrak werd onmiddellijk werk gemaakt van een pandemieplan. Dat plan moest erover waken dat de continuïteit van de meest kritische processen van het departement verzekerd zou zijn. Met dit pandemieplan werd een eerste stap gezet in het hele project van bedrijfscontinuïteitsmanagement.

Tenslotte wordt aangestipt dat op basis van de ervaringen en de vaststellingen die werden of worden gedaan naar aanleiding van de verdere implementatie van organisatiebeheersing, het initieel opgestelde stappenplan nog voortdurend wordt aangepast en verbeterd.

Steunpunt FB

In 2009 werkte het Steunpunt Fiscaliteit & Begroting dat het Departement Financiën en Begroting wetenschappelijk ondersteunt, een ambitieus onderzoeksprogramma af. De resultaten worden weergegeven voor de verschillende onderzoeksspooren waarin het steunpunt is gegroepeerd. Daarnaast wordt een overzicht geboden van de kortlopende onderzoeksprojecten van 2009.

In het eerste spoor dat focust op de Vlaamse gewestbelastingen, werd in 2009 het laatste luik afgewerkt van de studie rond de effecten van de Vlaamse hervormingen van de schenkingsrechten. Doelstelling van dit onderzoeksluik was na te gaan of de verlaging van de schenkingsrechten op bouwgronden geleid heeft tot een (hogere) activering van bouwgronden. Daartoe werden op het niveau van de 589 Belgische gemeenten voor de periode 1997-2007 gegevens verzameld over de afgeleverde bouwvergunningen. De resultaten wijzen uit dat de bouwvergunningen samenhangen met alle hierna opgesomde variabelen: de wijzigingen van de gemiddelde prijzen van de woningen, de evolutie van de bouwkosten, de hypotheekrente, het aantal verkochte bouwgronden en demografische karakteristieken, de inflatie-ontwikkeling en de hervorming. Vanaf 2003 is het gemiddeld niveau van de uitgereikte bouwvergunningen bovendien significant hoger in Vlaanderen dan in de overige Gewesten. De geregistreerde toename van de bouwactiviteit in Vlaanderen is echter wellicht niet enkel het resultaat van deze hervorming vermits ingezetenen in deze periode ondermeer ook konden genieten van de fiscale amnestie.

Het tweede spoor concentreert zich op de mogelijke uitdagingen voor de Vlaamse overheidsfinanciën. Een belangrijk onderwerp in 2009 was de verwachte evolutie van de financieringscapaciteit van Vlaanderen. Dit leverde meerdere rapporten op.

Het Vladymo-model werd verder ontwikkeld in de studie *'Ontvangsten van Gewesten en Gemeenschappen in Vladymo: Macro-economische assumpties en regionale BBP groei'*.² In deze studie werd de methodologische opbouw van de nieuwe macromodule in Vladymo uitgewerkt. Deze laat toe projecties te maken van de toekomstige vergrijzingsuitgaven uitgaande van een jaarlijkse endogene regionale BBP-groei. Deze projecties vormen een van de basiselementen van de simulaties over de houdbaarheid van de overheidsfinanciën voor de Gewesten en Gemeenschappen die worden voorgesteld in het rapport *"De impact van vergrijzing op de overheidsfinanciën: eindrapport"*. Naast de reeds vermelde macro-module werd het Vladymo-model aangepast voor de nieuwe demografische projecties. Voor enkele specifieke uitgavencategorieën werd een nieuwe projectiemethode toegepast.

Het onderzoek *"Revenue equalization and stabilization in the Belgian federation"* maakt een analyse van "fiscal equalization" van enerzijds het regionaal inkomen van huishoudens en anderzijds het inkomen van regionale overheden (op gewestelijk niveau) in België nopens drie objectieven: herverdeling van inkomens, stabilisatie t.o.v. asymmetrische macro-economische schokken, en stimuleren van de economische groei (inkomensconvergentie) in de regio's. De resultaten tonen aan dat de personenbelasting wel stabiliserend, maar slechts weinig herverdelend werkt tussen regio's. Regionale financiering volgens de Bijzondere Financieringswet overcompenseert op lange termijn verschillen in de relatieve positie van een regio. Tenslotte wordt ook vastgesteld dat "fiscal equalization" het beoogde doel van interregionale inkomensconvergentie niet bereikt.

Een derde onderzoek (*"Towards a more efficient and responsible financing mechanism for the Belgian federation"*) behelst een kritische evaluatie van de Bijzondere Financieringswet. De onderzoekers gingen na welke theorieën van "fiscal federalism" aan de grondslag liggen van het huidige systeem, en welke hervormingen - in het licht van de meer recente "political economy" theorieën - moeten doorgevoerd worden om inefficiënties en het gebrek aan "accountability" en transparantie weg te werken. Een concreet voorstel voor een nieuw regionaal financieringsmodel in België werd uitgewerkt, samen met enkele simulaties van de budgettaire implicaties voor de diverse Gemeenschappen en Gewesten.

Het derde spoor focust op de relatie tussen fiscaliteit, economische groei en werkgelegenheid. In 2009 werden twee projecten uitgebouwd.

² Vlaams dynamisch model van de overheidsfinanciën

In eerste instantie ontwikkelden onderzoekers een algemeen evenwichtsmodel met overlappende generaties voor een open economie. Doelstelling was om de verschillen tussen het aantal gepresteerde uren van 3 leeftijdscohorten, de verschillen in scholingsniveau en de verschillen in per capita groei te verklaren voor 17 OESO-landen. Vanuit de veronderstelling dat belastingen op arbeid en werkloosheidsvergoedingen de belangrijkste instrumenten zijn van tewerkstellingsbeleid, stellen de onderzoekers vast dat de effecten groter zijn ingeval de ingrepen specifiek gericht zijn op jonge en oude werknemers. De resultaten bevestigen dat investeringen in hoger onderwijs en reducties van belastingen op arbeid voor oudere werknemers een duidelijk positief effect hebben op economische groei. De netto-effecten op economische groei van belastingverminderingen voor alle leeftijdsgroepen zijn tevens positief, maar eerder beperkt.

Het tweede onderzoek bestudeert de relatie tussen de registratierechten, eigenaarschap, mobiliteit en arbeidsmarktprestaties. Op basis van de volkstellingen blijkt dat, net als in een aantal andere Westerse landen, het percentage woningen dat bewoond wordt door hun eigenaar in België fors is toegenomen sinds het einde van WO II. Huiseigenaarschap wordt in vele Westerse landen aangemoedigd omwille van het verzekeringsmotief en de sociale stabiliteit die ermee gepaard gaat. Empirisch is evenwel aangetoond dat een hoge graad van eigenaarschap vaker samengaat met een minder efficiënt werkende arbeidsmarkt (=zgn. Oswaldhypothese). Studies voor OESO-landen op macrodata wijzen op een lagere job-mobiliteit, grotere werkafstanden en een persistente werkloosheid. Andere auteurs staan echter kritisch tegenover de Oswaldhypothese. Ze wijzen erop dat wanneer gewerkt wordt met micro-economische data de hypothese doorgaans weerlegd moet worden. Omwille van deze tegenstrijdigheid, en omdat bevindingen voor het ene land niet noodzakelijk hoeven op te gaan voor het andere, is het belangrijk om de Belgische of Vlaamse situatie vanuit beide perspectieven te analyseren. In 2009 concentreerde het onderzoeksteam zich daarom op het opzetten van een macro-economisch onderzoek voor België.

Het steunpunt voerde in 2009 ook heel wat kortlopende projecten uit. Zo werd onderzoek gedaan naar organisatietheorieën en veranderingsmanagement en hoe deze toepasbaar zijn op de nakende insourcing van de verkeersbelasting binnen de Vlaamse fiscale administratie. Het onderzoek heeft in die korte periode geleid tot een rapport waarin de belangrijke organisatorische aandachtspunten en kritische randvoorwaarden voor een dergelijke invoering werden toegelicht. Voorts werd verder gewerkt aan het MOLINO-model. Dit model is gericht op de analyse van verschillende investeringsscenario's en beprijzingsscenario's betreffende rekeningrijden. Aanvullend werd een theoretisch rapport opgesteld die de Europese regelgeving bekijkt inzake tolheffing door de lidstaten en het mogelijk misbruik door de lidstaten. Tenslotte werd gewerkt aan een studie die voor Vlaanderen (België) illustratieve berekeningen maakt van mogelijke tolconcurrentie tussen lidstaten.

 <http://www.steunpuntfb.be>

Klachtendienst

Elke burger kan bij de Klachtendienst Financiën terecht met klachten over de werking van het beleidsdomein Financiën en Begroting bij het beheer van zijn dossier. Hoewel de klachtendienst deel uitmaakt van het Departement Financiën en Begroting, bestrijkt haar werkgebied het hele beleidsdomein. Deze institutionele structuur waarborgt de autonomie en onafhankelijkheid van de klachtendienst.

De klachtendienst registreerde in 2009 508 klachten. Dit is 32% méér dan in 2008. Opvallend: in 2009 werden opnieuw vele klachten ingediend via elektronische weg. Hiervoor staan het klachtenformulier en een centraal e-mailadres ter beschikking. Beide kanalen worden expliciet vermeld op de website van het Belastingportaal Vlaanderen en de aanslagbiljetten.

De klachten hebben betrekking op verschillende categorieën (cijfers 2009):

Inhoudelijk domein	aantal klachten
onroerende voorheffing	407
leegstand woningen	24
leegstand bedrijfsruimten	6
verkeersbelasting	15
registratierechten	4
successierechten	0
centrale invorderingscel	1
dienst derdengeschillen	2
andere	49
TOTAAL	508

De meeste burgers klagen over hun onroerende voorheffing; een belasting van het Vlaamse Gewest die geïnd wordt door de Vlaamse Belastingdienst. Jaarlijks verstuurt het agentschap Vlaamse Belastingdienst ruim 2,5 miljoen aanslagbiljetten van de onroerende voorheffing.

(23)

De klachtendienst handelde in 2009 429 klachten af. Volgende tabel toont de kwalificatie van deze afgehandelde klachten.

2009					
totaal aantal ingediende klachten	508				
totaal aantal afgehandelde klachten	429	onontvankelijk	75		
		ontvankelijk	354	gegrond	78
				deels gegrond	51
			ongegrond	225	

Vele onontvankelijke klachten hadden geen betrekking op de Vlaamse overheid, maar op de werking van de federale overheidsdienst financiën.

De klachtendienst kwalificeert de deels gegronde en de gegronde klachten volgens de vereenvoudigde lijst van ombudsnormen. Deze indeling is als volgt:

	aantal (deels) gegronde klachten volgens de vereenvoudigde ombudsnormen (afgehandeld in 2009)
niet-correcte beslissing	2
te lange behandeltermijn	73
ontoereikende informatieverstrekking	14
onvoldoende bereikbaarheid	5
onheuse bejegening	0
andere	35
TOTAAL	129

Niet alleen het aantal ingediende klachten, maar ook het aantal (deels) gegronde klachten is gestegen ten opzichte van 2008 (hier een stijging met ruim 4%).

De klachtendienst heeft op basis van de ingediende klachten enkele aanbevelingen uitgewerkt voor het agentschap Vlaamse Belastingdienst.

Bijkomende informatie over de werking van de klachtendienst kunt u terugvinden in het jaarverslag werkjaar 2009 over het klachtenmanagement van de Klachtendienst Financiën.

 <http://belastingen.vlaanderen.be/klachtendienst>

Kengetallen en regelgeving

Niet alleen moest in 2009 een administratieve insteek voor het regeerakkoord worden opgeleverd, ook de insteek voor de beleidsnota was een omvangrijke en belangrijke taak. In een beleidsnota geeft de minister aan hoe hij voor zijn bevoegdheden invulling geeft aan het regeerakkoord en dit voor de hele regeerperiode. De teneur van de beleidsnota van de nieuwe Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Philippe Muyters, blijkt al uit de titel: "oet-moedig begroten". Niet alleen moedig begroten via de nodige besparingen en de nodige economische uitdagingen en stimulansen, maar ook ootmoedig begroten, dus nederig en met de nodige voorzichtigheid. De krachtlijnen van de beleidsnota vertalen de ootmoedigheid verder: 1) een efficiënte en effectieve Vlaamse overheid en efficiënte en effectieve Vlaamse financiën, 2) een probaat, eenvoudiger en doelgericht Vlaams fiscaal beleid en 3) de ontwikkeling van een goed ondernemingsklimaat. Het mag duidelijk zijn dat de beleidsnota het begin is van een regeerperiode waarin efficiëntie en effectiviteit hoog in het vaandel zullen staan.

Zo had de financiële en economische crisis in 2009 al een belangrijke invloed op de totstandkoming van bepaalde regelgeving:

- de wijziging van art. 60bis W. Succ. waarbij de loonlastenvoorwaarde geschrapt wordt voor een vrijstelling van successierechten bij vererving, zodat familiebedrijven die ten gevolge van de crisis niet de vereiste loonlasten betalen, hiervoor niet successierechtelijk bestraft worden (zie art. 17-18 Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009, *B.S.* 29 januari 2010)
- het selectiever maken van de forfaitaire vermindering personenbelasting ("jobkorting"): om de openbare financiën gezond te houden was het nodig de jobkorting niet alleen te beperken op het vlak van de doelgroep maar ook de hoogte ervan te verlagen (Decreet van 30 juni 2006 houdende de invoering van een forfaitaire vermindering in de personenbelasting, zoals gewijzigd door het decreet van 18 december 2009). Ter vergelijking: in 2009 kreeg elke werkende Vlaming 250 of 300 euro netto korting op de personenbelasting.
- het toekennen van waarborgen aan de drie gemeenten die een grensoverschrijdende leasingoperatie voor hun rioolstelsel aangingen. (Besluit van 9 januari 2009 houdende toekenning van 3 gewestwaarborgen, *B.S.* 12 maart 2009). Door de kredietcrisis en de downrating van de betrokken instellingen moest gezocht worden naar nieuwe partijen die de verplichtingen en de ermee verbonden deposito's en garanties overnamen. De toekenning van een gewestwaarborg verhoogde het aantal gegadigden hiervoor.

(25)

Daarnaast vormde de crisis noodgedwongen ook een signaal om nog meer aandacht te gaan spenderen aan de efficiëntie en vereenvoudiging, maar ook aan de effectiviteit van regelgeving. Meerdere fiscale maatregelen uit 2009 illustreren dit, bijvoorbeeld:

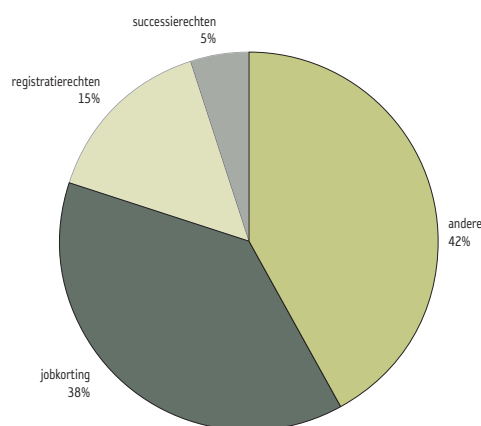
- wijzigingen aan bepalingen van het Wetboek Inkomstenbelastingen 1992 van toepassing verklaren op onroerende voorheffing (zie art. 88 Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010, *B.S.* 30 december 2009)
- Daardoor wordt onder meer de termijn van ambtshalve ontheffing overeenkomstig artikel 376 WIB 1992 voor de onroerende voorheffing verlengd van drie tot vijf jaar.
- Het niet langer vereisen van een aangetekend schrijven. Zoals bij de leegstand bedrijfsruimten is ook bij de heffing ter bestrijding van verkrotting van gebouwen en/of woningen, de voorwaarde van de indiening van bezwaarschrift, zowel als de kennisgeving van de ontvangst ervan en van de beslissing erover bij aangetekend schrijven vervangen door een louter schriftelijk bezwaar of kennisgeving. (zie artn. 90-91 Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010, *B.S.* 30 december 2009). Dit zorgt niet alleen voor een administratieve vereenvoudiging maar verlaagt tegelijk de kostprijs voor het indienen van een bezwaar- of verzoekschrift.

- De verlenging van de gunstmaatregel voor de schenking van bouwgronden tot en met 31 december 2011 (zie art. 93 Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010, *B.S.* 30 december 2009)
- De overheveling van de heffing op leegstaande woningen en gebouwen naar gemeenten. Daarmee vervalt de gewestelijke heffing op leegstaande gebouwen en woningen.
- De daadwerkelijke implementatie van de planbatenheffing (artn. 2.6.4-2.6.19 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening). Hoewel de planbatenheffing als concept reeds werd ingevoerd door het decreet van 18 mei 1999, als tegenhanger van de planschadevergoeding, geschiedde de daadwerkelijke implementatie ervan pas op 1 september 2009 met de inwerkingtreding van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Andere maatregelen moeten evenzeer efficiëntie en effectiviteit bewerkstelligen op andere domeinen die het departement Financiën en Begroting behartigt. Wellicht de meest in het oog springende maatregel in dat verband is de oprichting van de dienst Vastgoedakten (zie art. 94-98 Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010, *B.S.* 30 december 2009, zie ook hoger). Deze dienst binnen de afdeling Financieel Management neemt een aantal deeltaken over van de federale aankoopcomités zoals de voorbereiding, de ondertekening en de nazorg van akten met betrekking tot vastgoed. De eigen dienst Vastgoedakten is ingesteld om de doorlooptijd van investeringsprojecten in te korten.

De taken van het departement reiken verder dan alleen het daadwerkelijk meehelpen aan de totstandkoming van decreten en besluiten. Zo werd de Vlaamse minister van Financiën en Begroting herhaaldelijk bijgestaan bij het beantwoorden van parlementaire vragen. Het departement Financiën en Begroting staat echter niet alleen open voor vragen van volksvertegenwoordigers, maar ook voor vragen van burgers. Hiertoe treedt het onder meer in tweede lijn op voor vragen die aan 1700, de Vlaamse Infolijn, worden gesteld. In het jaar 2009 beantwoordde de dienst Beleidsondersteuning en Regelgeving op die manier 382 vragen. Het grootste deel van de vragen had betrekking op de Vlaamse forfaitaire vermindering op de personenbelasting ("jobkorting"), maar ook over registratierechten (bijvoorbeeld inzake het bij-abattement) waren er heel wat vragen. De vergelijking met het jaar 2008, waarin op die manier 211 tweedelijnsvragen werden beantwoord, toont aan dat het aantal van dergelijke vragen in 2009 toenam met maar liefst 81%.

TWEEDELIJSVRAGEN 1700

(26)

<http://belastingen.vlaanderen.be>

Kengetallen personeel

PERSONEELSBESTAND

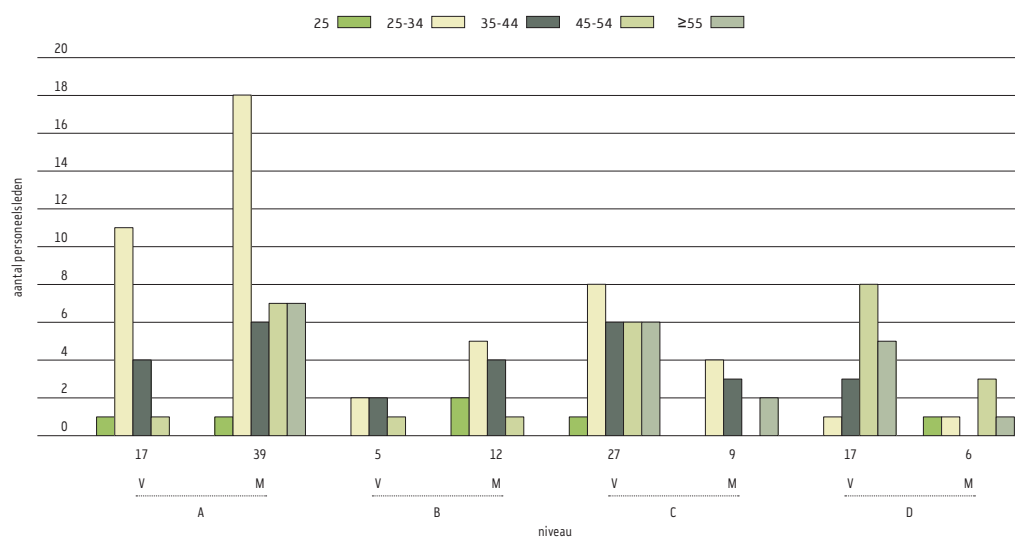
Het Departement Financiën en Begroting heeft in haar personeelsplan zo goed als allemaal statutaire (permanente) functies voorzien. Er wordt in eerste instantie steeds getracht om deze ook statutair in te vullen. In de mate dat dit niet lukt, wordt overgestapt naar contractuele tewerkstelling. Uit het personeelsbestand blijkt dat de statutaire tewerkstellingsgraad (71,9%) hoog is, zij het dat deze ten opzichte van 2008 (77,4%) gedaald is.

AANTAL PERSONEELSLEDEN DEPARTEMENT FB OP 31/12/2009

Niveau	Koppen			Bruto VTE		
	Statutair	Contractueel	Totaal	Statutair	Contractueel	Totaal
A (master)	39	17	56	33,12	15,16	48,28
B (bachelor)	11	6	17	8,78	6,00	14,78
C (hoger secundair)	26	10	36	22,94	9,17	32,11
D (geen diploma)	19	4	23	16,83	3,50	20,33
Eindtotaal	95	37	132	81,67	33,83	115,50

De 132 personeelsleden van het Departement vertegenwoordigen 115,50 voltijds equivalenten. Heel wat personeelsleden maken gebruik van verlofstelsels zoals deeltijdse prestaties en loopbaanonderbreking.

AANTAL PERSONEELSLEDEN DEPARTEMENT FB
NAAR LEEFTIJDKLASSE EN NIVEAU OP 31-12-2009 [M/V]

(27)

Het Departement Financiën en Begroting stelt in hoofdzaak personeelsleden van niveau A (master) te werk (42,42%), gevolgd door personeelsleden van niveau C (hoger secundair onderwijs) (27,27%). De tewerkstelling van personeelsleden van niveau B (bachelor) (12,88%) en niveau D (geen diplomavereiste) (17,43%) ligt wat lager. De grote vertegenwoordiging van niveau A is grotendeels te verklaren door de beleidsvoorbereidende en -ondersteunende functie van het Departement.

Het aandeel van personeelsleden tussen 25 en 34 jaar is het grootst (37,88%), gevolgd door personeelsleden in de leeftijdscategorieën 35-44 (21,21%), 45-54 (20,45%) en >= 55 (15,91%). Het aantal personeelsleden jonger dan 24 jaar vertegenwoordigt 4,55%. Deze cijfers geven een duidelijke verjonging van het personeelsbestand aan ten opzichte van 2008.

REKRUTERING EN SELECTIE

AANTAL AANGEBODEN VACATURES

Niveau	Statutair	Contractueel	Totaal
A	7	4	11
B	0	5	5
C	1	4	5
D	4	2	6
Eindtotaal	12	15	27

In 2009 werden er in totaal 27 functies vacant verklaard. Het betreft hier zowel functies die worden aangeboden omwille van het vertrek van personeelsleden (pensionering, vrijwillig vertrek, personeelsleden die langdurig onbetaald verlof nemen, ...) als contractuele functies die uiteindelijk statutair werden ingevuld.

IN- EN UITSTROOM

Instroomratio	Uitstroomratio	Natuurlijke uitstroom	Gedwongen uitstroom	Vrijwillige uitstroom
18,18%	7,57%	3	1	6

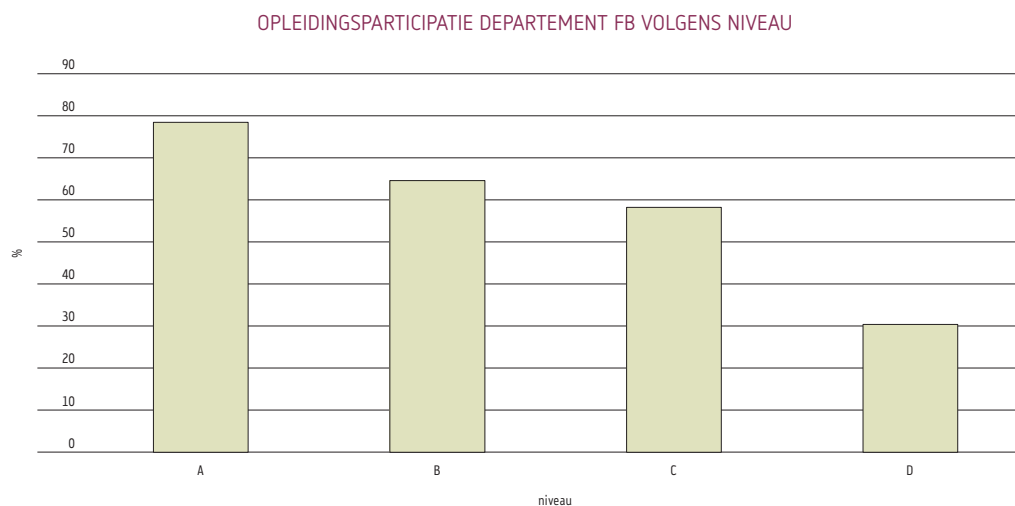
Op 31/12/2009 waren er 24 personeelsleden in dienst die op 31/12/2008 nog niet bij het Departement Financiën en Begroting werkten. Wat de uitstroom betreft waren er op 31/12/2008 10 personeelsleden in dienst die op 31/12/2009 niet langer bij het Departement werkten.

(28)

6 personeelsleden verlieten vrijwillig het Departement, 2 personeelsleden vertrokken op 'natuurlijke' wijze (pensionering), 1 personeelslid verliet gedwongen de organisatie.

VORMING

De opleidingsparticipatie is een goede barometer voor de mate waarin zowel het Departement als werkgever als de personeelsleden investeerden in vorming en opleiding.³

De personeelsleden van niveau A en niveau B kenden in 2009 de hoogste opleidingsparticipatie. Voor alle niveaus lag de opleidingsparticipatie nog hoger dan in 2008, wat een indicatie is van de inspanningen die het Departement levert om de kennis en de competenties van de personeelsleden continu bij te schaven.

	Aantallen	Verhouding (%)
Personeelsleden Departement FB	132	
Vrouwen in top- en middenkader	1	25,00
Kortgeschoolden (niveau D)	23	17,42
Personen met een arbeidshandicap	1	0,76
Personen van allochtone afkomst	5	3,78
Ervaren werknemers > 45j.	48	36,36
Startbaners	0	0

(29)

Het Departement Financiën en Begroting levert de nodige inspanningen om de participatie van de doelgroepen te maximaliseren. Tot op heden werden de streefcijfers voor vrouwen in top- en middenkader (33% tegen 2010), voor personen met een arbeidshandicap (4,5% tegen 2010) en voor personen van allochtone afkomst (4% tegen 2015) nog niet gehaald. Naar de toekomst toe zal er maximaal naar gestreefd worden om deze streefcijfers effectief te realiseren. Wel werden serieuze inspanningen gedaan, met name waar het de werving van personen van allochtone afkomst betreft. Zo traden er 4 nieuwe personeelsleden van allochtone afkomst in dienst.

³ aantal personeelsleden die 2009 hebben deelgenomen aan ten minste één vormingsactiviteit t.o.v. het totaal aantal personeelsleden op 31/12/2009

DE PERSONEELSPEILING – HOE TEVREDEN ZIJN ONZE PERSONEELSLEDEN?

Eind 2008 kregen alle personeelsleden van het Departement FB de kans om hun mening te geven over diverse aspecten van hun werk zoals de jobinhoud, de manier van leiding geven en krijgen, de werkdruk, hun werkplek, de combinatie werk-privé, de loopbaanmogelijkheden, enz...

Essentieel in deze bevraging was de perceptie van hoe de personeelsleden het werken bij het Departement FB ervaren. Het opzet bestond erin om die aspecten die goed zijn, te bestendigen en die punten waar verbetering mogelijk is, verder te optimaliseren.

Met een responsgraad van 84% mag de bevraging gerust een succes genoemd worden. Niet enkel de responsgraad was succesvol, ook de scores op de verschillende vragen lagen hoger dan bij de bevraging in 2006. Er werd een algemene tevredenheid opgetekend van 4,1 op 5. Op de diverse aspecten waren er zowel gelijkenissen als verschillen tussen de verschillende afdelingen van het Departement.

In opvolging van de bevraging werden er – na een aantal workshops waarbij alle personeelsleden actief betrokken werden – een aantal verbeteracties opgestart, zowel entiteitbreed als afdelingsspecifiek. Hierbij werden de acties geprioritiseerd in functie van haalbaarheid en wenselijkheid. Het Directiecomité engageerde zich ertoe om deze acties maximaal te steunen. Eind 2010 wordt een volgende bevraging gepland. Daaruit zal moeten blijken of de ondernomen acties daadwerkelijk hebben geleid tot een grotere personeelstevredenheid.

Budget

BEGROTING 2009 – APPARAATKREDIETEN.

De onderstaande tabel geeft het detail per basisallocatie van de aanwending van de apparaatkredieten van het departement in 2009. De apparaatkredieten (programma CBA) omvatten de standaard dagelijkse werkingskosten zoals wedden, algemene werkingskosten, investeringen en ICT.

OVERZICHT WERKINGSKOSTEN 2009

BA	Omschrijving	Begroting 2009	Realisaties 2009	Rest	Realisatie pct
1CBOA1170	WEDDEN & TOEL DEP FB	6.400.028,48	5.668.761,42	731.267,06	88,57%
1CBOA1270	ALGEMENE WERKINGS- KOSTEN DEPARTEMENT FB	456.000,00	348.565,13	107.434,87	76,44%
1CBOA1276	INFORMATICAKRED DEP FB	1.081.665,00	506.071,72	575.593,28	46,79%
1CBOA7470	OVER.INVEST.GOED. DEP. FB	48.000,00	9.724,17	38.275,83	20,26%
1CBOA7473	AANK.INVEST.INFORM. DEP. FB	629.993,00	87.779,13	542.213,87	13,93%

De wedden en algemene werkingskosten zijn begroot op basis van het theoretische personeelsplan van het departement.

Artikel 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 tot organisatie van de kabinetten (gekend als "kabinetsbesluit") bepaalt dat voor het vervullen van facilitaire ondersteunende taken (schoonmaak, onthaal, catering, verzending, ICT, economaat, vervoer, ...) de leden van de Vlaamse Regering een beroep kunnen doen op personeelsleden uit de Vlaamse administratie, in overleg met de betrokken leidend ambtenaar en in overeenstemming met de bepalingen van het Vlaams personeelsstatuut. Dit bedrag werd bepaald op basis van een maximum van 8 voltijdse eenheden voor het vervullen van bovengenoemde taken, per lid van de Vlaamse Regering en een transfer van 8 x € 45.000 van de kabinetsbegroting naar de administratieve begroting (pro rata temporis voor 2009).

Bij de algemene werkingskosten is het woon- werk verkeer met 150.000 euro de belangrijkste uitgavenpost. Vanaf 2010 moet deze kost mee opgenomen worden onder de basisallocatie van de wedden. Verder omvatten de werkingskosten de kosten voor vorming, telefonie, bureelbenodigdheden e.a.

De informaticakredieten worden aangewend voor kantoorautomatisering en ontwikkelingen.

Inzake kantoorautomatisering worden deze middelen gebruikt om het pc park te vernieuwen, om voor nieuwe aanwervingen de nodige infrastructuur te voorzien, om licenties van specifieke pakketten aan te kopen en om netwerkcomponenten aan te schaffen. Voor ontwikkelingen worden deze budgetten gebruikt voor het uitvoeren van de programmatie van nieuwe toepassingen waarbij er een beroep wordt gedaan op externen en voor de aankoop van de nodige licenties om deze ontwikkelingen in productie te nemen.

Het budget voor informatieverstrekking en communicatie is niet opgenomen in het werkingsprogramma CBA, maar behoort als beleidskrediet tot programma CBC "Algemeen". De uitgaven voor informatie en communicatie werden in 2009 begroot op 1.167 duizend euro, waarvan 686,8 duizend euro werd vastgelegd. Het grootste deel van dit bedrag werd uitgegeven voor de mediacampagne rond de jobkorting, en voor de uitwerking van de Vlaamse fiscale Navigator.

Bijlage: het Vlaams Toekomstfonds

DOELSTELLING

Het Vlaams Toekomstfonds, opgericht na een besluit van de Vlaamse Regering op 14 december 2007, heeft tot doel een reservering te bekomen tengevolge de gunstige parameters inzake fiscale capaciteit en vergrijzing. Hoewel het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid is, wordt de leiding en alle uitvoerende taken waargenomen door personeelsleden van het departement Financiën en Begroting.

Het Vlaams Toekomstfonds moet bijdragen tot een gezonde budgettaire toestand voor Vlaanderen op middellange en lange termijn. Bedoeling is om met het Fonds een intertemporele neutraliteit tot stand te brengen in het budgettair beleid, en zo de mogelijkheid om op langere termijn een constante groei in de uitgaven te kunnen aanhouden, los van eventuele economische hoog- of laagconjunctuur.

De gereserveerde middelen worden effectief gestort in het Fonds, en daar ook belegd. Daardoor komen de opbrengsten van de beleggingen volledig toe aan het Toekomstfonds.

Eind 2008 speelde het Toekomstfonds een belangrijke rol bij de financiering van enkele financiële instellingen. Het Vlaams Toekomstfonds beschikte op 31 december 2009 over volgende middelen:

- 50.505.051 aandelen Dexia, verworven nav financiële crisis op 1 oktober 2008, waarde 225.252.527,56 euro (beurskoers 4.46 euro), dit betekent een meerwaarde van 63.636.364 euro tov 31 december 2008, toen de beurskoers 3.2 euro bedroeg.
- Belegging tbv 26.000.000 euro bij Dexia
- Zichtrekeningen tbv 446.721 euro.

(32)

JAARREKENING

VLAAMS TOEKOMSTFONDS

	code	huidig jaar	vorig jaar
ACTIVA			
VASTE ACTIVA	225.252.527	161.616.163	
Oprichtingskosten (+)	20		
Immateriële vaste activa (+)	21		
Materiële vaste activa	22/27	0	0
Financiële vaste activa	28	225.252.527	161.616.163
VLOTTENDE ACTIVA	26.452.412	26.242.595	
Vorderingen op meer dan een jaar	29	0	0
Voorraden	3	0	0
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	0	0
Geldbeleggingen	50/54	26.000.000	5.000.000
Liquide middelen (+)	55/59	446.721	20.961.468
Overlopende rekeningen (+)	490-491-495	5.691	281.127
TOTAAL	251.704.939	187.858.758	

Bijlage: het Vlaams Fonds voor de Lastendelging

Het Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD) werd opgericht met als doel de lasten uit het verleden in hoofde van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest na te komen. Het is een verzelfstandigde openbare instelling van het type A.

Er wordt m.a.w. een provisie voorzien om voorziene en onvoorziene lasten uit het verleden te kunnen opvangen, die leiden naar het eindresultaat n.l. de afhandeling van 'oude dossiers'.

Met 'lasten uit het verleden' worden bedoeld: de verbintenissen daterend van vóór de bevoegdheidsoverdracht van de federale staat naar de gemeenschappen en gewesten, die moeten worden betaald door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Evenzo de lasten die ontstaan zijn na 31/12/1988 en door de Vlaamse Regering worden aangeduid.

Op het Fonds kan in principe elke functioneel bevoegde minister lasten uit het verleden aanrekenen, op voorwaarde dat die lasten worden aangeduid door de Vlaamse Regering. Zo blijft de verantwoordelijkheid voor deze lasten bij de functioneel bevoegde minister, maar wordt zijn beleidsruimte minder angesproken.

Jaarlijks stelt het VFLD een gedetailleerd jaarrapport op. Dit rapport is online te raadplegen.

 <http://vfld.vlaanderen.be>

Bijlage: Het Financieringsfonds voor schuldafbouw en eenmalige investeringsuitgaven

Het Financieringsfonds voor schuldafbouw en eenmalige investeringsuitgaven (FFEU) werd opgericht in 2000 met als doel de jaaroverschotten te recupereren en te herverdelen in de vorm van krachtige extra impulsen voor Vlaanderen. Het is een verzelfstandigde Vlaamse openbare instelling van het type A.

De bedoeling van het FFEU is duidelijk: Vlaanderen heeft zich in het verleden altijd gehouden aan een, meer dan stipt en correct naleven van haar budgettaire engagementen. Het heeft daardoor een versnelde nominale schuldafbouw gerealiseerd. Nadat Vlaanderen zijn schuldbestand verminderde, was het aangewezen om de verdere schuldafbouw terug te brengen tot het niveau dat begroot was en het verschil tussen het werkelijke en begrote saldi te recyclen en voor te bestemmen voor investeringen. Voor zover het vastleggingniveau in overeenstemming is met de inkomsten van de Vlaamse Gemeenschap op lange termijn, zullen niet vastgelegde middelen immers geen aanleiding meer geven tot extra schuldafbouw, maar zullen deze via het FFEU toch worden uitgegeven en dit in overeenstemming met een traject, dat de lange-termijn houdbaarheid van de Vlaamse Regering garandeert. Dit is de eerste doelstelling van het FFEU.

De gerecupereerde saldi worden gecentraliseerd in het FFEU en vandaar door het Vlaams Parlement opnieuw toegewezen. Hierdoor ontstaat elk jaar opnieuw een vrije marge, die niet op voorhand vastzit in enveloppes, maar daadwerkelijk kan worden toegewezen aan de investeringsnoden van dat ogenblik: de talloze kleine restanten, die te minuscuul zijn om op te vallen, worden jaarlijks omgekeerd tot enkele grote, zichtbare investeringsprojecten. Dit is de tweede doelstelling van het FFEU.

Het FFEU staat onder de directe bevoegdheid van de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën en begroting. De Vlaamse minister sluit met de andere leden van de Vlaamse regering protocollen af met betrekking tot de uitvoering en de opvolging van de door het FFEU gefinancierde éénmalige projecten. Ieder van de leden van de Vlaamse regering is belast met het beheer van de binnen het FFEU voor zijn bevoegdheden vastgestelde kredieten.

(34)

Jaarlijks stelt het FFEU een gedetailleerd jaarverslag op. Dit rapport is online te raadplegen.

<http://fin.vlaanderen.be/ffeu>

